



Redegørelse nr. R 12 (26/3 2015)

Folketinget 2014-15

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 26/3 15 om erhvervsfremme og støtte 2015.
 (Redegørelse nr. R 12).

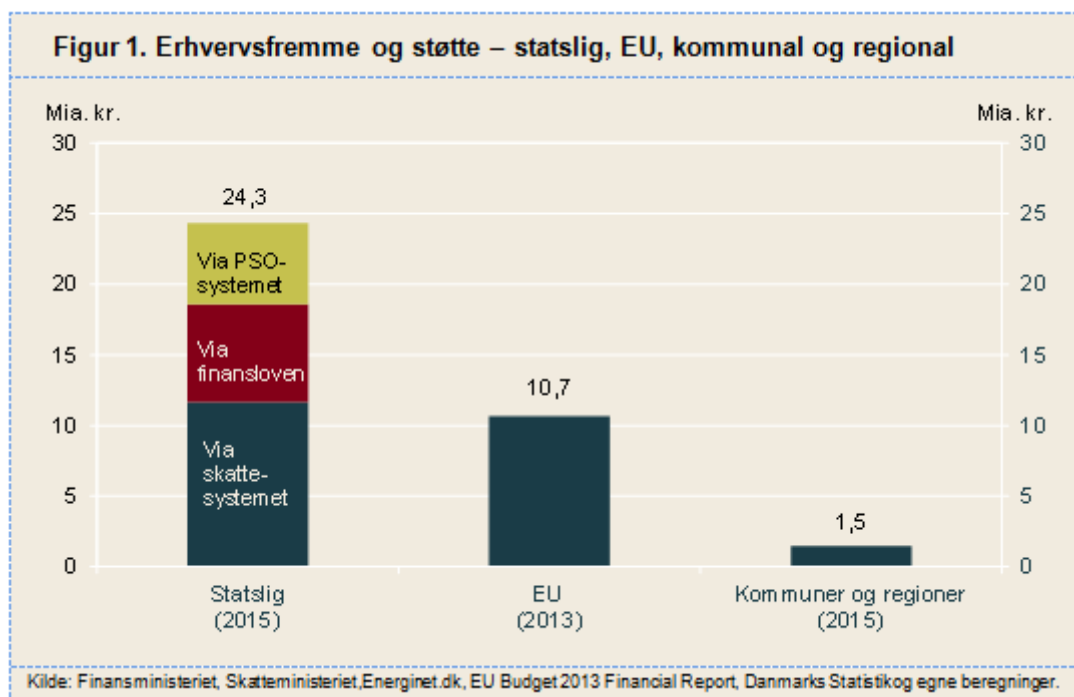
Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):
1. SAMMENFATNING

I den årlige redegørelse om erhvervsfremme og støtte gives et overblik over niveauet og sammensætningen af dansk erhvervsfremme og støtte. Det er ordninger, der skal fremme vækst, produktivitet, vedvarende energi, erhvervsudvikling, forskning m.m.

I 2015 forventes den statslige erhvervsfremme og støtte at udgøre 24,3 mia. kr.¹, jf. figur 1. Heraf udgør udgifter via finansloven 6,9 mia. kr., mens udgifter via skattesystemet udgør 11,6 mia. kr. Den del af udgifterne via PSO-systemet, som finansieres gennem opkrævning af en særlig PSO-tarif hos husholdninger og virksomheder, forventes at udgøre 5,8 mia. kr. i 2015. Dertil finansieres godt 1 mia. kr. af udgifterne til PSO-støtten nu via finansloven.

EU-støtten til Danmark udgør ca. 10,7 mia. kr., mens de regionale og kommunale udgifter til erhvervsfremme og støtte udgør 1,5 mia. kr. De samlede udgifter til erhvervsfremme og støtte kan således opgøres til i størrelsesordenen 36 mia. kr.

¹ Redaktionen af *Redegørelse om erhvervsfremme og støtte 2015* er afsluttet den 24. marts 2015. Der anvendes Energinet.dk's skøn fra februar 2015 for PSO-tilskud i 2015. Ved PSO-tilskud menes »udgifter til PSO-tilskud« og skal ikke forveksles med tilskuddssatsen. Tallene i redegørelsen svarer ikke nødvendigvis overens med tilsyneladende sammenlignelige tal i sidste års redegørelse, da der fx kan være forskel på, hvad der er bevilget og faktisk anvendt til et initiativ.



Den statslige erhvervsfremme og støtte i 2015 er ca. 0,4 mia. kr. lavere end i 2014 (målt i 2015-priser). Faldet fra 2014 til 2015 skyldes især, at skatteudgifterne forventes at falde med 1 mia. kr. Det skyldes blandt andet BoligJobordningens ophør med virkning fra 1. januar 2015, som isoleret reducerer skatteudgiften med 1,7 mia. kr., men samtidig er der stigninger i skatteudgiften til forskere og nøglemedarbejdere samt skatteudgiften til varmeproducenter, der anvender biobrændsel.

Bevillingerne til erhvervsfremme og støtte via finansloven er steget med 1,6 mia. kr. i 2015 (målt i 2015-priser). Det skyl-

des, at finansieringen af en del af den vedvarende energi er omlagt fra at være betalt via opkrævning af PSO-tariffen hos elforbrugerne til at blive finansieret via finansloven. Af andre ændringer siden sidste år er desuden øgede lånemuligheder for iværksættere, en ny grøn innovationspulje m.m.

Hvis der ses bort fra, at en del af finansieringen af PSO-tilskuddene er omlagt, forventes støtten til vedvarende energi mv. at stige med 0,1 mia. kr. fra 2014 til 2015 (målt i 2015-priser). Stigningen skyldes på den ene side lavere markedspriser

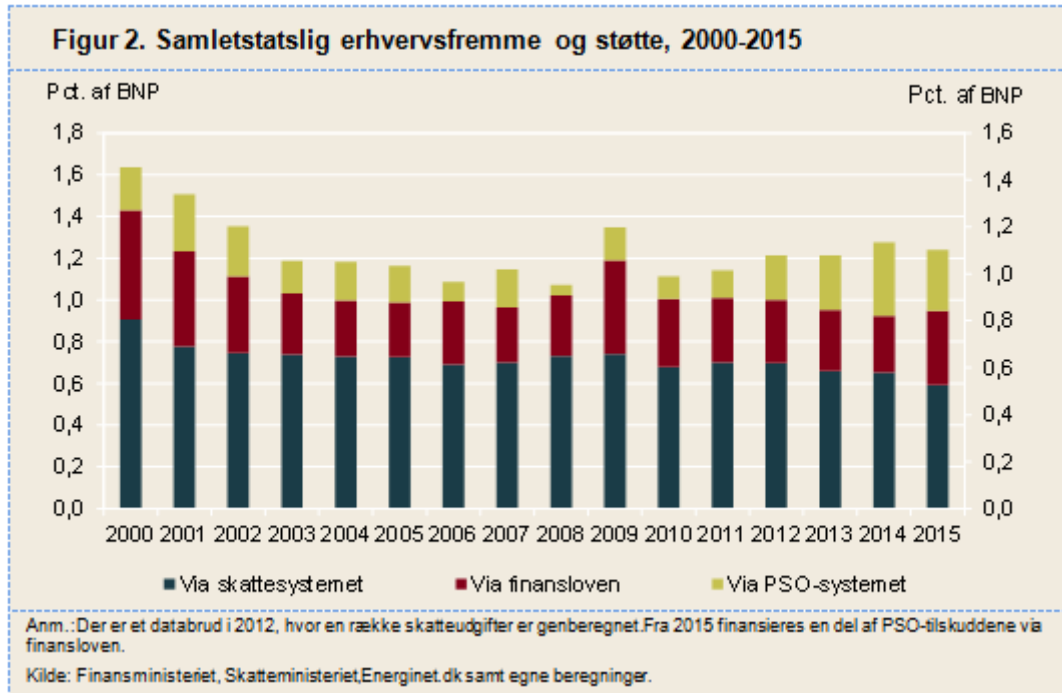
på elektricitet, hvilket betyder stigende tilskud – og på den anden side en lidt højere støtteberettiget el-produktion.

Set i forhold til BNP udgør den statslige erhvervsfremme og støtte 1,2 pct. i 2015, jf. figur 2. Det er et mindre fald fra 1,3 pct. af BNP i 2014.

Siden 2000 er erhvervsfremme og støtte via finansloven faldet fra at udgøre 0,5 pct. af BNP til 0,4 pct. af BNP i 2015. Udgifterne via skattesystemet er ligeledes faldet og er med

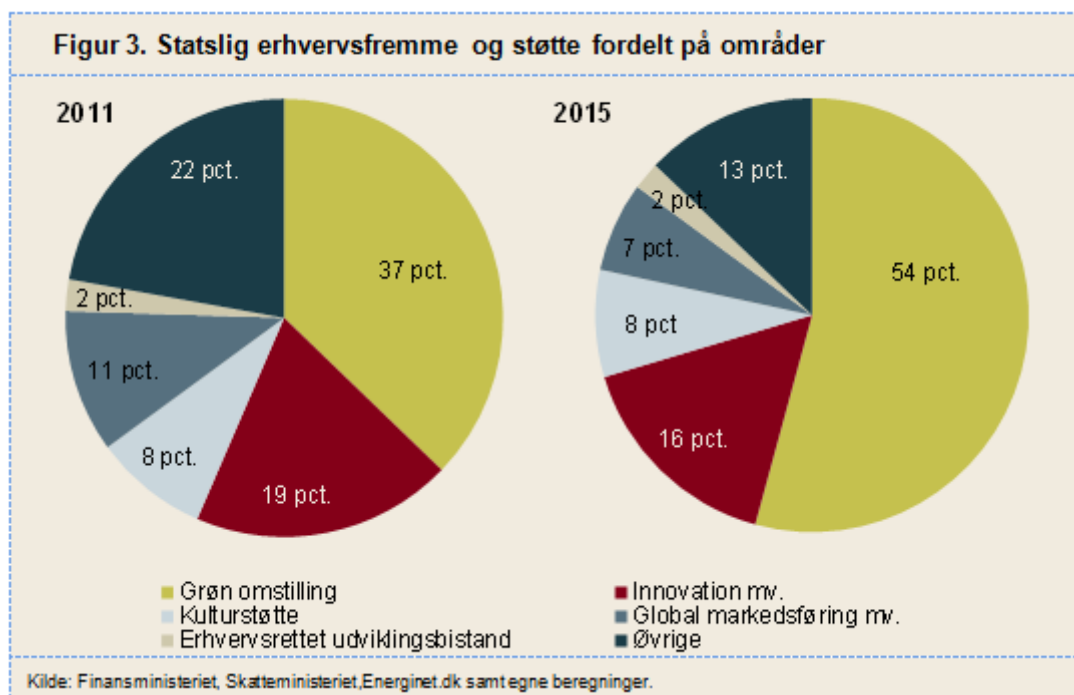
BoligJobordningens ophør nået det laveste niveau, som andel af BNP, siden 1996.

Stigningen i den statslige erhvervsfremme og støtte i 2009 skyldes dels det store fald i BNP på grund af finanskrisen, dels iværksættelsen af en række kriseinitiativer, der løftede den samlede erhvervsfremme og støtte. De senere års stigende andel hænger sammen med øgede PSO-tilskud.



Sammensætningen af erhvervsfremme og støtte har ændret sig i de senere år. Der er i stigende grad fokus på grøn omstilling og vedvarende energi og i mindre grad på generel erhvervsfremme, jf. figur 3.

I 2011 udgjorde støtten til grøn omstilling 37 pct. af den samlede erhvervsfremme og støtte. I 2015 forventes andelen at være vokset til 54 pct.



Erhvervsfremme er generelt begrundet i et ønske om at fremme vækst, produktivitet, vedvarende energi, forskning m.m. Det kan være i situationer, hvor markedskræfterne ikke fører til den bedste samfundsmæssige anvendelse af ressourcerne, og hvor offentlig indblanding kan afhjælpe eventuelle markedsfejl. Der kan også være situationer, hvor en enkelt virksomheds aktivitet kan have negativ eller positiv afledt effekt for andre virksomheder, dvs. såkaldte eksternaliteter.

Afgrænsningen af den statslige erhvervsfremme og støtte er beskrevet i særskilt bilag (ikke optrykt her). Hvert år gennemgås samtlige nye og gamle ordninger med henblik på at vurdere, om der er tale om ordninger, der skal indgå i redegørelsen.

Støtte via EU-systemet, kommuner og regioner er omtalt i sidste afsnit af redegørelsen.

2. STATSLIG ERHVERVSFREMME OG STØTTE PÅ OMRÅDER

Den statslige erhvervsfremme og støtte er i tabel 1 opdelt på seks områder, der angiver, hvad ordningerne er rettet mod.

Grøn omstilling udgør 13,2 mia. kr. i 2015, svarende til 54 pct. af den samlede erhvervsfremme og støtte. Mere end halvdelen af denne udgift er PSO-tilskud til miljøvenlig el-produktion, vedvarende energi mv. og fra 2014 tilskud til opgradering af biogas.

Innovation mv. udgør 3,9 mia. kr. svarende til 16 pct. af den samlede erhvervsfremme og støtte. Det er ordninger, som har fokus på at styrke forskning, innovation, uddannelse og

iværksætteri. En del af ordningerne under Uddannelses- og Forskningsministeriet er i 2014 blevet samlet under Innovationsfonden, som har til formål at sikre, at de offentlige investeringer i forskning og udvikling i øget omfang bidrager til løsninger på samfundsudfordringer og til at skabe vækst og beskæftigelse.

Kulturstøtte udgør 1,9 mia. kr. svarende til 8 pct. af den samlede erhvervsfremme og støtte. Under kulturstøtte hører blandt andet støtte til medier, der beløber sig til 1,5 mia. kr., inkl. 0-moms. Mediestøtten blev omlagt pr. 1. januar 2014, og den nye ordning består fremover af tre former for støtte, herunder produktionsstøtte, støtte til innovation og saneringsstøtte. Med omlægningen kan både trykte og skrevne internetbaserede nyhedsmedier få støtte.

Global markedsføring mv. udgør 1,6 mia. kr. svarende til 7 pct. af den samlede erhvervsfremme og støtte. Ordningerne er rettet mod eksportfremme, turisme og ordninger, som er begrundet i at sikre, at virksomheder i Danmark har samme rammevilkår som i udlandet. Det gælder eksempelvis DIS-ordningen.

Erhvervsrettet udviklingsbistand udgør 0,5 mia. kr. svarende til 2 pct. af den samlede erhvervsfremme og støtte. Den erhvervsrettede udviklingsbistand er rettet mod at inddrage danske virksomheder i udviklingsbistanden.

Øvrige udgør 3,1 mia. kr. svarende til 13 pct. af den samlede erhvervsfremme og støtte. BoligJobordningen er ophørt i 2015.

Alle de enkelte erhvervsfremme- og støtteordninger er beskrevet i særskilt bilag (ikke optrykt her).

Tabel 1. Samlet statslig erhvervsfremme og støtte fordelt på områder, 2015		
	Mia. kr.	Pct.
<i>Grøn omstilling</i>	13,2	54
Ordninger rettet mod miljø, klima og natur. Fx ordninger, som støtter innovation og udvikling i primært landbrug samt økologitilskud, tilskud til vedvarende energi, herunder PSO.		
<i>Innovation og iværksætter mv.</i>	3,9	16
Ordninger med fokus på at styrke uddannelse, forskning, innovation samt iværksætterier generelt. Fx tværgående ordninger på forskningsrammen og lempelige skatteregler for udenlandske forskere og nøglemedarbejdere.		
<i>Kulturstøtte</i>	1,9	8
Ordninger på kulturområdet med et kommercielt sigte. Fx filmtilskud, tilskud til udgivelse af dagblade og nulmoms på aviser.		
<i>Global markedsføring og internationale rammevilkår mv.</i>	1,6	7
Ordninger rettet mod eksportfremme, turisme og skatteordninger begrundet i ensartet behandling mellem virksomheder i Danmark og virksomheder i udlandet. Fx generel eksportfremme, VisitDenmark, proceslempelser og DIS-ordningen.		
<i>Erhvervsrettet udviklingsbistand</i>	0,5	2
Erhvervsrettede ordninger på udlandsrammen – dvs. Danida Business Partnership og Danida Business Finance.		
<i>Øvrige</i>	3,1	13
Andre støtteordninger er blandt andet rettet mod enkelte brancher. Fx lempelig beskatning af landbrugets produktionsjord, momsfristaget persontransport, og registreringsafgift vedrørende totalskadede biler.		
I alt	24,3	100

Anm.: Fordelingen på de forskellige områder er baseret på en konkret vurdering af, hvilken kategori der er mest dækkende.
Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet, Energinet.dk samt egne beregninger.

3. ERHVERVSFREMME OG STØTTE VIA FINANSLOVEN FORDELT PÅ MINISTEROMRÅDER

Erhvervsfremme og støtte via finansloven, dvs. eksklusive PSO-tilskud og skatteudgifter, forventes at udgøre 6,9 mia. kr. i 2015. Fordeles udgifterne på ministerområder, er det Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, der har det højeste niveau for udgifter til erhvervsfremme og støtte i 2015 efter, at udgifterne er steget med knap 1,7 mia. kr. fra 2012 til 2015, målt i faste priser, jf. figur 4. Klima-, Energi- og Bygningsministeriets udgiftsloft skyldes omlægningen af en del af finansieringen af den vedvarende energi mv., som hidtil udelukkende har været finansieret via PSO-tariffen. Dertil kommer en række nye ordninger, som blev vedtaget med henholdsvis *Aftale om dansk energipolitik* fra marts 2012 og *Aftale om en vækstpakke 2014*. Det er fx investeringstilskud til virksomheders omstilling til vedvarende energi eller til fjernvarme i virksomhedernes produktionsprocesser.

Uddannelses- og Forskningsministeriet har det næsthøjeste niveau. Udgifterne har ligget relativt stabilt siden 2012 på omkring 1,5 mia. kr.

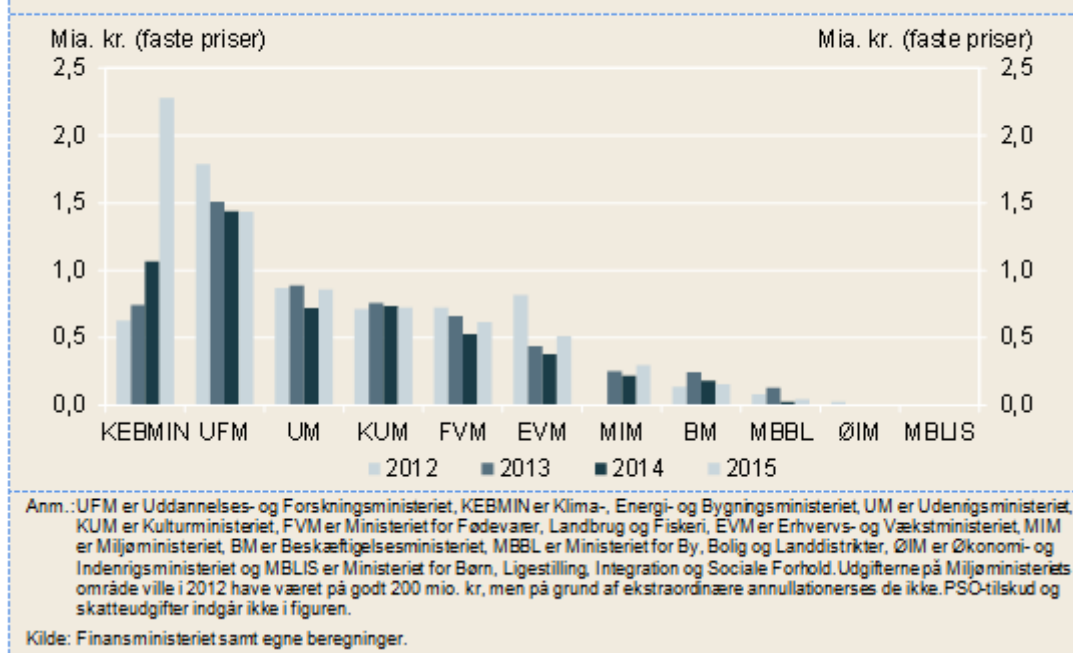
På Udenrigsministeriets område har udgifterne ligget stort set uændret i perioden. I 2015 er omkostningerne for danske

virksomheder ved delegationsrejser til udviklingslande udskilt i en selvstændig ordning under Danidas erhvervsindsatser, Danida Business Delegations.

På Erhvervs- og Vækstministeriets samt Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris områder ses de største procentvise fald siden 2012. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris område blev reduceret med ca. 30 pct. i perioden 2012-2014, men udgifterne er steget lidt i 2015 som følge af igangsættelse af to forskellige initiativer til fremme og støtte af økologi.

Udgifterne på Erhvervs- og Vækstministeriets område blev næsten halveret i perioden 2012-2013 fra ca. 820 mio. kr. til ca. 440 mio. kr. i 2015-priser, som følge af blandt andet en reduktion og omlægning af Fonden for grøn omstilling og erhvervmæssig fornyelse (Fornylesesfonden) til Markedsmodningsfonden. I 2015 er udgifterne steget med ca. 140 mio. kr. primært som følge af forbedrede lånemuligheder for iværksættere. Der er således bevilliget 50 mio. kr. ekstra til små vækstkautioner og 45 mio. kr. til vækstlån til iværksættere. Desuden er der afsat 25 mio. kr. i 2015 til oprettelsen af Danmarks Grønne Investeringsfond, hvor virksomheder kan søge fonden om medfinansiering af grønne projekter. Fonden vil blive administreret i regi af Vækstfonden.

Figur 4. Erhvervsfremme og støttevia finansloven fordelt på ministerområder, 2012-2015



4. PSO-TILSKUD

De stigende udgifter til grøn omstilling skyldes primært voksende tilskud til vindmølleelektricitet, VE-anlæg, decentrale kraftvarmeværker mv. som hidtil udelukkende har været finansieret via PSO-tariffen. Disse tilskud forventes i år at udgøre 6,8 mia. kr. inklusive den del, der finansieres via finansloven (godt 1 mia. kr.).

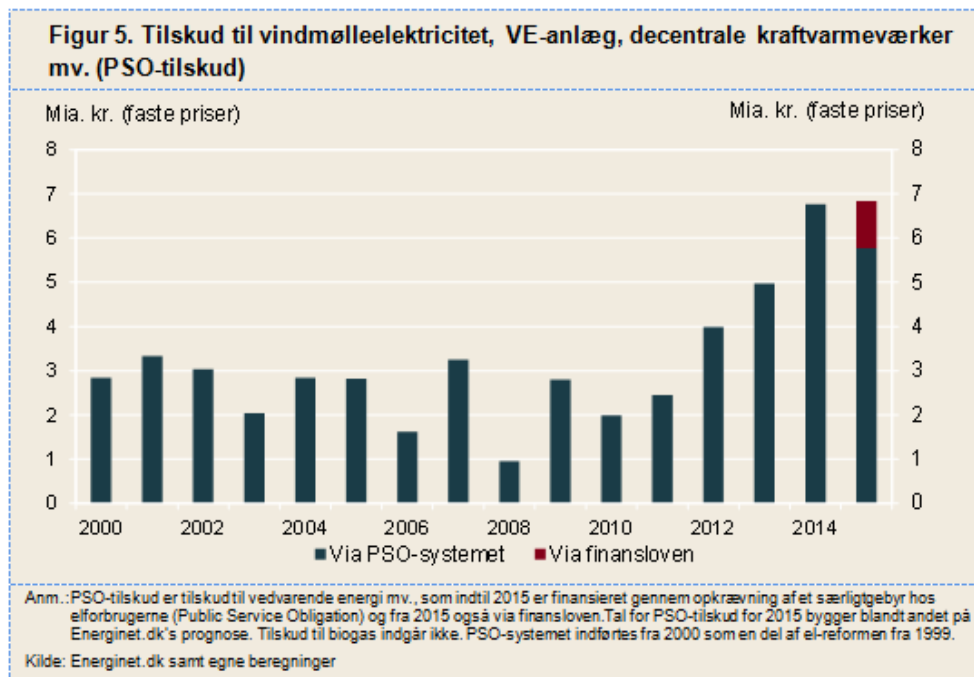
I perioden 2012-2014 er tilskuddene steget til mere end det dobbelte af, hvad de var i 00'erne målt i faste priser, jf. figur 5. Stigningen skyldes dels udviklingen i elprisen dels udbygningen med de to havvindmølleparker; Rødsand 2 syd for Lolland, som blev taget i brug i oktober 2010, og Anholt Vindmøllepark, som blev åbnet i september 2013.

Derudover viser tilskuddene i hele perioden 2000-2015 relativt store udsving fra år til år som varierer med bl.a. elpri-

sen. Som følge af lavere energipriser i 2009 end i 2008 tredobledes PSO-tilskuddet i 2009 i forhold til 2008. De lave elpriser i 2009 skyldes blandt andet, at krisen reducerede efterspørgslen efter el.

Med *Aftale om en vækstpakke 2014* er der gennemført lempelser af PSO med samlet set godt 13 mia. kr. frem mod 2020. Lempelserne finansieres via finansloven. Det medfører blandt andet, at erhvervslivets PSO-betaling for elektricitet nedsættes, og der indføres et tilskud til PSO for el-intensive virksomheder.

I en kortvarig periode fra december 2013 til december 2014 blev støtte til ejere af anlæg, der leverer opgraderet biogas til naturgasnettet samt til ejere af anlæg, der renser biogas til bygasnettet også finansieret via en PSO-tarif. Men denne PSO-tarif på gas er afskaffet, og støtten bliver fremover dækket via finansloven.



5. ERHVERVSFREMME OG STØTTE PÅ HOVEDKATEGORIER

Erhvervsfremme- og støtteordningerne er nedenfor opdelt på to kategorier: Erhvervsordninger og andre ordninger.

Erhvervsordninger dækker over ordninger, der har til formål at fremme vækst, produktivitet og erhvervsudvikling. Det kan fx være tiltag, som er rettet mod at øge vidensspredning, innovation, markedsmodning samt eksport- og finansieringstiltag. Det er også mere generelle kompensationsord-

ninger for erhvervslivet. Ligeledes ligger offentlige erhvervsfremmeaktiviteter, som Invest in Denmark og VisitDenmark, under erhvervsordningerne, jf. tabel 2.

Andre ordninger dækker over ordninger, hvor formålet er at støtte fx vedvarende energi, miljøforanstaltninger, kulturstøtte og udviklingsbistand m.m.

Erhvervsordningerne udgør godt 30 pct. af udgifterne, svarende til 7,3 mia. kr., mens andre ordninger udgør knap 70 pct. svarende til 17,0 mia. kr., jf. tabel 2 og tabel 3.

Tabel 2. Erhvervsordninger fordelt på områder, 2015	
Ordninger, der i 2015 overstiger 50 mio. kr., er medtaget i tabellen	
	Mio. kr.
<i>Grøn Omstilling</i>	967
Udbygning af dansk energiforskning og -udvikling	375
Udviklings- og forskningsaktiviteter inden for fødevareresektoren, GUDP	210
Udvikling i primært jordbrug	119
Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram, MUDP	81
<i>Innovation og iværksætteri mv.</i>	3.933
Forsøg og forskningsaktivitet	892
Forskere og nøglemedarbejdere	773
Innovationsfonden (Teknologiudvikling og Innovation)	762
Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter	327
Skattekreditter for forsknings- og udviklingsaktiviteter	301
Medfinansiering af innovationsmiljøer	217
IT-software	158
Markedsmodningsfonden	130
Vækstkaution	84
Innovationsnetværk	76
<i>Global markedsføring og internationale rammevilkår mv.</i>	1.252
DIS-eksempion	683
Eksport- og investeringsfremme mv.	253
VisitDenmark	113
Tonnagebeskatning prisindeksering	105
<i>Øvrige</i>	1.139
Grundværdi, produktionsjord	630
Sygeforsikring for mindre private arbejdsgivere ¹⁾	95
Andelsselskaber	68
Strukturforanstaltninger mv. indenfor fiskerisektoren	67
Fradrag for selvstændiges syge- og arbejdsskadeforsikring	67
Sygeforsikring for selvstændige ¹⁾	52
I alt	7.290

Anm.: Fordelingen på de forskellige områder er baseret på en konkret vurdering af, hvilken kategori der er mest dækkende. »I alt« dækker over de samlede udgifter inden for hvert område og er altså ikke summen af de ordninger, som er nævnt. Kun ordninger, der i 2015 overstiger et beløb på 50 mio. kr., er medtaget i tabellen. Ordninger, som betales af bidrag fra branchen (fx apotekerordningen samt produktions- og promillefondene), er ikke medtaget i tabellen. At tallene ikke nødvendigvis summer skyldes afrunding.

1) Foreløbige tal. Beregningerne af præmiebidrag for 2015 er opgjort på grundlag heraf.

Kilde: Finansministeriet og Skatteministeriet samt egne beregninger.

Tabel 3. Andre ordninger fordelt på områder, 2015	
Ordninger, der i 2015 overstiger 50 mio. kr., er medtaget i tabellen	
	Mio. kr.
<i>Grøn omstilling</i>	12.233
Vedvarende energi – biobrændsel	4.193
Tilskud til vindmølleelektricitet (PSO-tilskud)	3.948
Tilskud til VE-anlæg, decentrale kraftvarmeværker mv. (PSO-tilskud)	2.887
Vedvarende energi til proces	341
Tilskud til opgradering af biogas	175
Industriel kraftvarme	153
Vedvarende energianlæg (vindmøller mv.)	102
<i>Global markedsføring og internationale rammevilkår mv.</i>	378
Lempelse af energiafgift til div. processer	257
Spildevandsafgift	68
<i>Kulturstøtte</i>	1.942
Aviser og blade – nulmoms	1.151
Trykte nyhedsmedier og skrevne internetbaserede medier	376
Tilskud til udvikling, produktion og formidling af spillefilm	175
Afskrivning på kunstøb	53
<i>Erhvervsrettet udviklingsbistand</i>	502
Danida Business Finance	254
Danida Business Partnerships	228
<i>Øvrige</i>	1.993
Færgers energiforbrug	630
Persontransport – momsfrigtagelse	525
Registreringsafgiften – totalskadede biler	329
Frikørselsordning for taxaer	242
Flys energiforbrug	116
Fondes bundfradrag	54
I alt	17.049

Anm.: Tal for PSO-tilskud er budgetskøn. Fordelingen på de forskellige områder er baseret på en konkret vurdering af, hvilken kategori der er mest dækkende. »I alt« dækker over de samlede udgifter inden for hvert formål og er altså ikke summen af de største ordninger, som er nævnt. Kun ordninger, der overstiger et beløb på 50 mio. kr. i 2015, er medtaget i tabellen. At tallene ikke nødvendigvis summer skyldes afrunding. PSO-tilskud er tilskud til miljøvenlig elproduktion, som finansieres gennem opkrævning af en særlig tarif hos elforbrugerne (Public Service Obligation) og via finansloven.

Kilde: Finansministeriet, Skatteministeriet, Energinet.dk samt egne beregninger.

Ordninger via finansloven er ordninger, som kan ses direkte på finansloven. De forhandles årligt i Folketinget og er dermed en relativ synlig støtte

Ordninger via skattesystemet (skatteudgifter) skyldes, at et antal virksomheder har en lempeligere beskatning end, hvad lovgivningen generelt pålægger. Det kan fx være i form af særligt lave skatte-, moms- eller afgiftssatser, skattefritagelse for særlige aktiviteter, fordelagtige afskrivningsregler, eller fordi virksomhederne har et særligt fradrag. Skatteudgifterne er primært beregnede størrelser.

Statens mistede indtægter som følge af, at man har valgt at begunstige visse aktiviteter eller sektorer med en lempeligere beskatning end den almindeligt gældende, beregnes af Skatteministeriet efter »tabt provenu metoden«. Derved opgøres

de umiddelbare skatteindtægter, som det offentlige ville have fået, hvis skatteudgiften blev fjernet. Metoden tager ikke hensyn til, at virksomheder eller personer i nogle tilfælde kan ændre adfærd, hvis en særlig begunstiging i skattesystemet afskaffes eller reduceres.

Skønnet over den enkelte skatteudgift tager heller ikke højde for afledte virkninger på andre skatte- og/eller afgiftskonti (tilbageløb).

Da tilbageløb og adfærd ikke indgår i skønnet, betyder det, at den beregnede udgift for de enkelte ordninger som hovedregel ikke svarer til det provenu, som staten alternativt kan anvende til andre tiltag, hvis skatteudgiften fjernes. Der pågår en større revision af skatteudgifterne i Skatteministeriet.

Udgifterne til erhvervsordningerne fordeler sig stort lige- ligt mellem finansloven og skattesystemet, mens udgifterne til andre ordninger primært sker via skattesystemet.

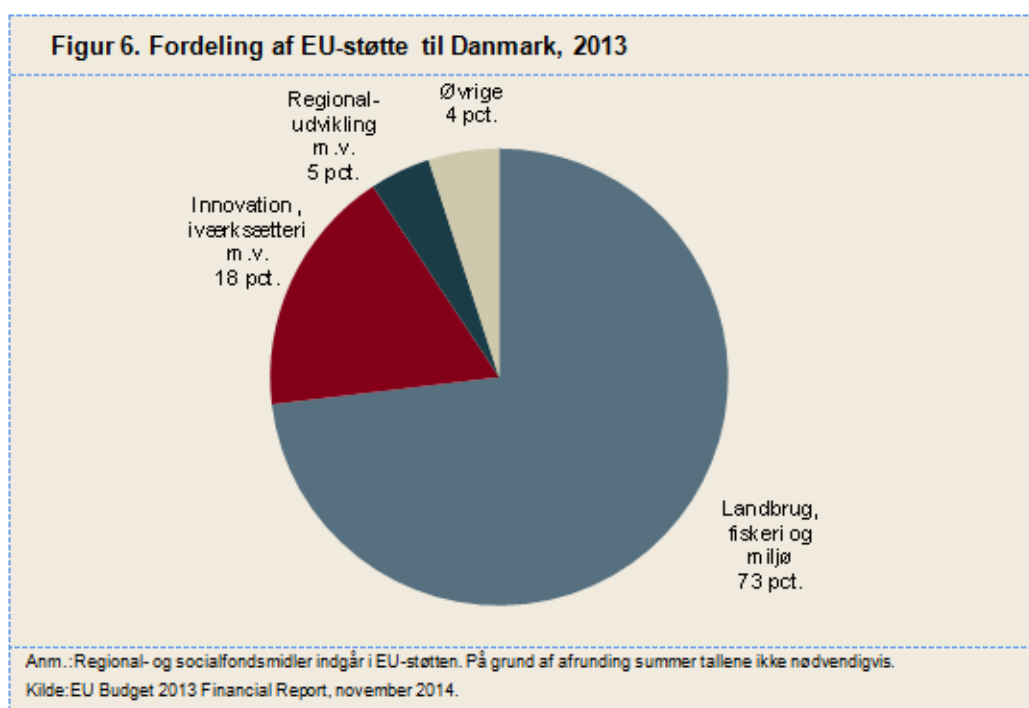
6. ERHVERVSFREMME OG STØTTE VIA EU, KOMMUNER OG REGIONER

Udover den statslige erhvervsfremme og støtte, som Folke- tinget har direkte indflydelse på via finanslove, skattelovgiv- ning eller anden dansk lovgivning, afholder henholdsvis kommuner og regioner samt EU også udgifter til erhvervs- fremme og støtte.

EU-støtten til Danmark udgjorde 10,7 mia. kr. i 2013. Heraf udgjorde støtten til landbrug, fiskeri og miljø den største del med 7,8 mia. kr. svarende til 73 pct., jf. figur 6. Landbrugsstøt- ten udgør hovedparten heraf. Den direkte landbrugsstøtte er i 2013 på 6,9 mia. kr.

Knap en femtedel af EU-støtten anvendes til forsknings- programmer, innovation og iværksætteri mv., og 0,5 mia. kr. går til områder via Social- og Regionalfonden, svarende til 5 pct.

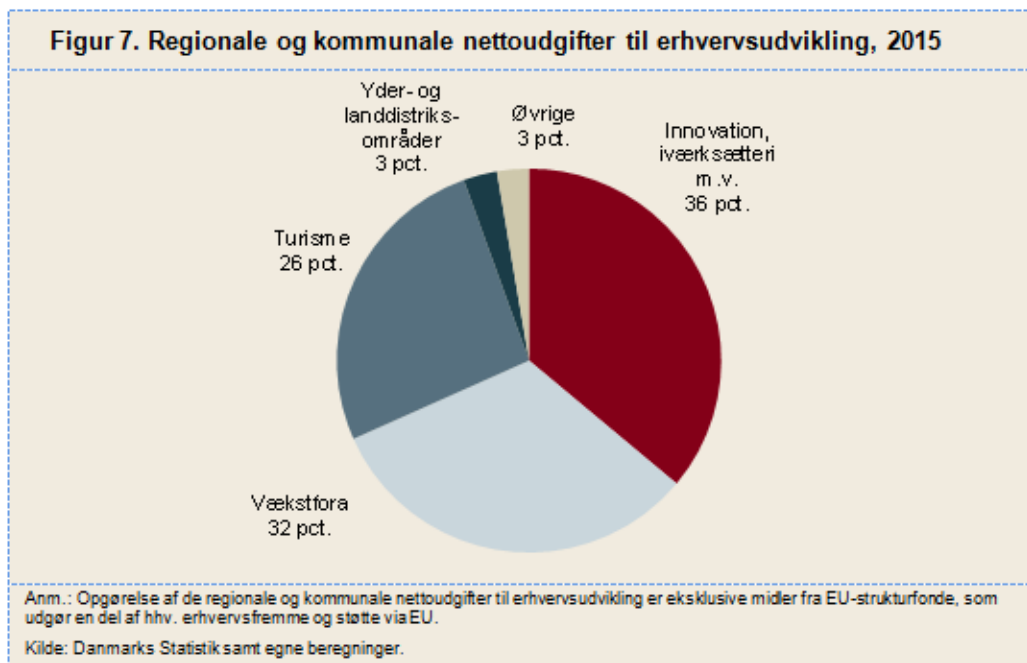
Den øvrige del dækker omkostninger til administration samt en række mindre initiativer inden for kultur, sundhed og forbrugerrettigheder mv.



De regionale og kommunale udgifter til erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter forventes at beløbe sig til 1,5 mia. kr. i 2015. Heraf afholder kommunerne ca. 1 mia. kr. og regio- nerne ca. 0,5 mia. kr. Udgifterne går blandt andet til at frem- me vækst i det lokale erhvervsliv, herunder i nye virksomhe- der, gennem initiativer igangsat af de fem vækstfora. Initiati- verne bliver blandt andet understøttet af den lokale erhvervs-

service og de regionale væksthuse. En fjerdedel af udgifterne bruges til at fremme turisme i kommuner og regioner.

Der kan være forskel på, hvordan kommunerne konterer udgifterne hertil, da erhvervsfremmeaktiviteterne er organi- seret forskelligt i de enkelte kommuner. Opgørelsen er derfor behæftet med usikkerhed.



Hermed slutter redegørelsen.
